

RIIGIKOHUS

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUM

OTSUS

Distsiplinaarasja number	9-13/14-2
Otsuse kuupäev	10. aprill 2014
Kohtukoosseis	Eesistuja riigikohtunik Tambet Tampuu, liikmed riigikohtunik Ott Järvesaar, riigikohtunik Ants Kull, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Ulvi Loonurm, Harju Maakohtu Kentmanni kohtumaja kohtunik Piret Randmaa
Kohtuasi	A Maakohtu B kohtumaja kohtunik X, sündinud 13. detsembril 1963. a, kohtunikuks nimetatud 28. mail 2012. a, tööle asunud 2. juulil 2012, varem distsiplinaarkorras karistamata, distsiplinaarasi
Distsiplinaarmenetluse algataja	A Maakohtu esimees
Asja läbivaatamise kuupäev	28. märts 2014
Istungil osalenud isikud	A Maakohtu esimees, A Maakohtu B kohtumaja kohtunik X

Istungit protokollis Riigikohtu personalispetsialist Triinu Meeru

RESOLUTSIOON

1. Mõista A Maakohtu B kohtumaja kohtunik X distsiplinaarkorras süüdi ametikohustuste mittekohases täitmises ja määrata talle distsiplinaarkaristuseks noomitus.
2. Otsuse peale on kohtunikul õigus esitada kaebus Riigikohtu üldkogule 30 päeva jooksul alates otsuse kuulutamisest.
3. Otsus jõustub pärast punktis 2 märgitud tähtaja möödumist, kui kohtunik ei ole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule.

DISTSIPLINAARSÜÜDISTUS

1. A Maakohtu esimees algatas 22. jaanuaril 2014 distsiplinaarmenetluse A Maakohtu B kohtumaja kohtuniku X suhtes kohtute seaduse § 87 lg 2 alusel seoses vääritud teo toimepanemisega.

Distsiplinaarsüüdistuse järgi edastas Riigikohtu esimees Tartu Ringkonnakohtule lahendamiseks Aleksandr Gamazini kaebuse, milles avaldati muu hulgas rahulolematust X-i tegevusega tsiviilasja nr 2-12-35715 menetlemisel. Kaebuse esitaja hinnangul ei peetud kinni menetlusnormidest. Tartu Ringkonnakohtu esimees küsis kohtunik X-lt selgitusi neljal korral (26.11.2013, 03.12.2013, 10.12.2013 ja 16.12.2013). Eelnimetatud selgituste nõuetest nähtub, et korduvalt tuli selgitusi küsida seetõttu, et X esmased selgitused ei olnud põhjendatud ning ei hõlmanud kõiki esile toodud tsiviilasja. X-i selgitustest ilmnes, et tsiviilasjas nr 2-12-35715 5. detsembril 2012 istungit ei toimunud. Kohtunik jäi kindlale seisukohale, et tsiviilasjas ei toimunud 5. detsembril 2012 istungit. Seda väitis X ka 10. jaanuari 2014. a kohtunikueksamikomisjoni istungil. A Maakohtu poolt Tartu Ringkonnakohtule esitatud tsiviilasja nr 2-12-35715 kohtuistungi salvestistest, kohtuistungisekretäri ja kohtudirektori seletustest nähtus aga, et tegelikult kohtuistung 5. detsembril 2012 toimus. Istungisekretär on üles leidnud selle kohtuistungi protokoll mustandi. 5. detsembri 2012. a istungile on viidatud ka 18. detsembri 2012. a kohtuistungi protokollis, mis toimus X eesistumisel ja on tema poolt alla kirjutatud.

Kuna kõnealune kohtuistung tegelikkuses toimus, on X korduvalt nii kirjalikult kui suuliselt valetanud. Kohtunik kui sõltumatu kohtuvõimu elluviija vastutab kogu oma tegevusega õigusriigi põhimõtete realiseerumise eest ja peab hoidma kohtunikukonna ausameelsuse ja sõltumatuse mainet (eetikakoodeksi p 1). Kohtunik täidab oma töökohustusi hoolikalt ning kasutab temale antud võimu parimal võimalikul viisil (eetikakoodeksi p 2). Olles korduvalt eitanud enda menetluses olevas tsiviilasjas kohtuistungi toimumist, ei ole kohtunik X järginud kohtunikueetika nõudeid, ta ei ole käitunud ausalt ja suhtub oma töökohustuste täitmisel hooletult. Sellist käitumist tuleb käsitada kohtuniku vääritud teona.

30. jaanuari 2014. a kirjas distsiplinaarkolleegiumile märkis A Maakohtu esimees, et distsiplinaarsüüdistuse materiaalsooõiguslikuks aluseks on kohtute seaduse § 70 lg 2.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID

2. Distsiplinaarkolleegium uuris järgmisi tõendeid:

2.1. Tsiviilasja nr 2-12-35715 kohtuistungi protokoll mustand, millest nähtub, et A Maakohus koosseisus kohtunik X, sekretär Anna Skaburskase juuresolekul, arutas avalikul kohtuistungil 5. detsembril 2012 Narva linnas Sergei Nikitini hagi KÜ SUUR VIIS NARVA vastu ebaõigete andmete ümberlükkamiseks kohustamise nõudes. Mustandi järgi olid istungile ilmunud hageja Sergei Nikitin ja tema esindaja Andres Vinkel, kostja lepinguline esindaja Aleksandr Gamazin ja kostja tõlk Mare Välja. Istung algas kell 10.00 ja lõppes kell 11.20.

2.2. Tsiviilasja nr 2-12-35715 18. detsembri 2012. a kohtuistungi protokoll, mille leheküljel 3 on protokollitud kostja esindaja osutus 5. detsembri 2012. a (protokollis ekslikult märgitud 2013. a) kohtuistungile, kui kostja esindaja heidab ette hagejale dokumendi tolle istungil esitamata jätmist.

2.3. X-i 27. novembri 2013. a, 4. detsembri 2013. a, 13. detsembri 2013. a ja 17. detsembri 2013. a selgitused Taru Ringkonnakohtule.

13. detsembri 2013. a selgituses X märgib, et 5. detsembriks 2012 määratud istung lükati poolte soovil enne istungi algust edasi 18. detsembriks 2012, kuna tunnistajad ei saanud kohtusse ilmuda. KIS-is 5. detsembril 2012 toimuma pidanud istung tühistati ja uue istungi ajana märgiti 18. detsember 2012. Istung toimus 18. detsembril 2012.

17. detsembri 2013. a selgituses X märgib, et kuna 5. detsembri 2012. a istungi kohta protokoll ei koostatud, küsis ta istungi edasilükkamise põhjuse kohta tollaegselt sekretärilt. Viimane meenutas, et edasilükkamine oli seotud tunnistajate mitteilmumisega. Kogu kõnealuse tsiviilasja menetluse jooksul on istungid toimunud määratud ajal, välja arvatud 5. detsembril 2012.

2.4. Väljavõte 10. jaanuari 2014. a kohtunikueksamikomisjoni protokollist. Sellest nähtuvalt vestles kohtunikueksamikomisjon X-iga, mille käigus viimane selgitas ka järelevahtemenetluses toimunut. X oli seisukohal, et vaidluselust kohtuistungit ei toimunud. KIS-is istungiprotokoll ei ole. Istungi salvestust ei osanud ta otsida. Kohtuistungi sekretär talle protokoll projekti ei esitanud.

2.5. A Maakohtu esimehe 10. septembri 2013. a arvamus X-i kui alla kolmeaastase ametistaažiga kohtuniku ametisse sobivuse kohta, mille A Maakohtu esimees saatis distsiplinaarkolleegiumile X-i tööalase iseloomustuse. Arvamuses märgitakse, et 2. juulist 2012 kuni 31. augustini 2013 saabus X-i menetlusse 434 tsiviilasja, ta lahendas 330 tsiviilasja, kusjuures edasi kaevati 3 asja, millest ühes keeldus ta määruskaebuse menetlusse võtmisest ja seda ringkonnakohtusse ei edastatud. Ühes asjas tühistati lahend täielikult ja asi saadeti maakohtule uueks arutamiseks ning ühes asjas tühistati lahend osaliselt ja ringkonnakohtus tegi tühistatud osas uue lahendi. Kõnealusel perioodil oli X-i lahendatud asjade keskmine menetlusaeg 90 päeva (tsiviilasjade keskmine menetlusaeg A Maakohtus oli 145 päeva, vabariigi kohtutes aga 147 päeva). X ei ole suutnud oma tööd korraldada. Ta elab Tallinnas, töötab Narvas, üürikorter asub Jõhvis. Kohtumajas viibib ta ilmselgelt vähe. Kuigi X kinnitab, et ta teeb tööd kodust kaugtöölauda kaudu, ei ole teda tihti võimalik tabada e-kirjade ega telefoni teel. Töökorraldus konsultandiga ei ole kõige mõistlikum ja tulemusrikkam. Üsna tihti on juhtunud, et konsultant, olles tsiviilasja toimiku vahele pannud lahendi projekti või probleemide kirjelduse, saab mõne nädala pärast sama toimiku tagasi, ilma et kohtunik oleks neid lugenud. Ta ei oska juhendada kohtuistungi sekretäri. Ilmnenu on täiesti ebaselge protokoll, mis annab alust järeldada, et kohtunik on selle alla kirjutanud läbi lugemata. X ei oska menetlust juhtida sellele vaatamata, et ta oli kaks aastat kandidaadi teenistuses. Ta on osalenud küll koolitustel, kuid kolleegide märkuste kohaselt ei ole ta tihti koolituse teemat mõistnud. X on heatahtlik ja sõbralik ning läbisaamine kolleegidega hea. Samas on tal puudu konkreetsusest ja juhendamisoskusest. Ilma menetlusõigusealase koolitusest ei sobi X nii sisulise töö kui ka isikuomaduste poolest kohtuniku ametisse.

2.6. X-i 10. veebruari 2014. a seletuskiri distsiplinaarkolleegiumile. X seletab selles, et ta selgitas korduvalt kohtuistungi mittetoimumist ainult kohtute infosüsteemi tsiviilasja nr 2-12-35715 kohta kantud menetlusteabe põhjal. 5. detsembri 2012. a istungi protokoll puudumine elektroonilises andmebaasis ning istungisekretäri mälu järgi istungi edasilükkamise kohta öeldu viis ta ekslikule järeldusele istungi mittetoimumise suhtes. Distsiplinaarsüüdistuse materjalidest sai talle esmakordselt teatavaks, et kõnealuse istungi protokoll mustand on istungisekretäri kaustas olemas. See ei olnud talle teada ringkonnakohtule vastamise ajal ega kohtunikueksamikomisjoni istungil. Ta pole korduvalt valetanud, vaid selgitanud seda, mida teadis. X tunnistab, et on olnud kahtlusega hooletu, kuid mitte ebaaus.

2.7. Distsiplinaarkolleegiumi istungil jäi A Maakohtu esimees esitatud distsiplinaarsüüdistuse juurde ja selgitas, et süüdistus ei ole esitatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohtuistungi protokollimise sätete rikkumise tõttu.

2.8. Kohtunik X tunnistas end distsiplinaarkolleeegiumi istungil süüdi hooletuses ja seletas, et ta ei ole teadlikult valetanud. Tema väited 5. detsembril 2012. a istungi mittetoimumise kohta põhinesid tema ja sekretäri mälul ning kohtute infosüsteemi kantud andmetel. Kohtuistungi helisalvestust ja protokollid mustandit ta ei otsinud. Kohtuistungite protokollimine toimub nüüd nõuetekohaselt. X soovib kohtunikuametis jätkata.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

3. Kolleeegium märgib esmalt, et distsiplinaarsüüdistuses esitatud faktiliste asjaolude üle puudub vaidlus. Kohtunik X on õigeks võtnud distsiplinaarsüüdistuse hooletuses, eitanud aga seda, et ta pani distsiplinaarsüüdistuses nimetatud teod toime teadlikult.

4. Kohtute seaduse § 87 lg 2 järgi on distsiplinaarsüütegu kohtuniku süüline tegu, mis seisneb ametikohustuse täitmata jätmises või mittekohases täitmisel. Distsiplinaarsüütegu on ka kohtuniku vääritud tegu. Sama seaduse § 70 lg 2 näeb kohtuniku üldkohustusena ette kohustuse käituda laitmatult nii teenistuses kui ka väljaspool seda, hoidudes tegudest, mis kahjustavad kohtu mainet.

Kohtute seaduse § 45 lg 1 sätestab, et õigusemõistmise korrakohase toimimise, kohtunike kohustuste täitmise ning kohtute infosüsteemi andmete korrakohase edastamise üle teostab järelevalvet kohtu esimees. Kohtu esimees võib nõuda kohtunikelt seletusi, kontrollida asjaajamist ja koguda muud vajalikku teavet. Kohtumaja juht võib esimese astme kohtu esimehe korraldusel või omal algatusel nõuda seletusi kohtumaja kohtunikelt ning koguda muud vajalikku teavet õigusemõistmise korrakohase toimimise tagamiseks. Esimese astme kohtu kohtunike üle teostab järelevalvet ka ringkonnakohtu esimees.

Kolleeegium on seisukohal, et sellest sättest tuleneb kohtuniku kohustus anda järelevalvevolitusi omavale isikule viimase nõudel ja õigusemõistmise korrakohase toimimise tagamiseks ning kontrollifunktsiooni teostamiseks vajalikku teavet. See hõlmab ka kohtuniku kohustust hoolikalt kontrollida edastatava teabe õigsust ja tahtlikult mitte esitada ebaõigeid andmeid või varjata olulist teavet.

5. Distsiplinaarkolleeegium leiab, et asjas on tõendatud tsiviilasjas nr 2-12-35715 kohtuistungi toimumine 5. detsembril 2012. Samas ei ole kolleeegiumi hinnangul distsiplinaarasjas tõendatud, et X oleks Tartu Ringkonnakohtu esimehele tahtlikult esitanud tsiviilasja nr 2-12-35715 menetlemise kohta ebaõigeid andmeid või soovinud varjata 5. detsembril 2012 kohtuistungi toimumist. Kolleeegium peab usutavaks X-i selgitust, et ta ei ole ringkonnakohtu esimehele andnud kõnealuse kohtuistungi kohta ebaõiget teavet teadlikult.

Küll aga järeldab kolleeegium distsiplinaarasjas uuritud tõendite alusel, et X on süüdi hooletuses järelevalvet teostavale Tartu Ringkonnakohtu esimehele seletuste andmisel ja ebaõige teabe esitamises, st oma kohustuste mittekohases täitmisel. Süüdistuse hooletuses võttis X õigeks nii oma 10. veebruari 2014. a seletuskirjas distsiplinaarkolleeegiumile kui ka distsiplinaarkolleeegiumi istungil. Kolleeegium leiab, et Tartu Ringkonnakohtu esimehele seletuste andmisse on X suhtunud äärmiselt pealiskaudselt ja lohakalt. Tartu Ringkonnakohtu esimehe nõudel antud seletused olid puudulikud, mistõttu oli ringkonnakohtu esimees sunnitud kohtunikult selgitusi küsima neli korda järjest (26.11.2013, 03.12.2013, 10.12.2013 ja 16.12.2013). Ringkonnakohtu esimehele 13. detsembril 2013 ja 17. detsembril 2013 antud selgitused sisaldasid ebaõigeid andmeid tsiviilasja nr 2-12-35715 menetlemise kohta. X-i seletuse kohaselt põhinesid tema väited 5. detsembril 2012. a istungi mittetoimumise kohta tema ja sekretäri mälul ning kohtute infosüsteemi kantud andmetel. Ometi olid

olemas nii kohtuistungi helisalvestus kui ka kohtuistungi protokoll mustand, mida X ei vaevunud otsima. Oma hooletust õigustavaid asjaolusid ei ole X distsiplinaarkolleegiumile esitanud. Distsiplinaarasja materjalidest nähtuvalt olid ringkonnakohtu esimehe järelepärimised tehtud seoses menetlusosalise kaebuse lahendamisega. X-i poolt puudulike seletuste ja ebaõigete andmete esitamine takistas selle kaebuse lahendamist. Neil põhjustel leiab distsiplinaarkolleegium, et X-i hooletust tuleb käsitada distsiplinaarsüüteona kohtute seaduse § 87 lg 2 mõttes.

6. Kuna on tõendatud, et X pani toime distsiplinaarsüüteo, siis tuleb teda karistada. Distsiplinaarkaristuse määramisel arvestab kolleegium distsiplinaarsüüteo raskust ja iseloomu ning X-i isikuomadusi ja suhtumist oma teosse, samuti kohtunikuametis oldud aega.
7. Eeltoodu alusel ja juhindudes kohtute seaduse § 87 lg-test 1 ja 2, § 88 lg 2 p-st 1 ja § 97 lg-st 1, mõistab distsiplinaarkolleegium kohtunik X-i süüdi distsiplinaarsüüteos – ametikohustuste mittekohases täitmisel – ja karistab teda noomitusega.
8. Distsiplinaarkolleegium peab vajalikuks veel märkida, et kuigi A Maakohtu esimees ei süüdistata kohtunik X-i menetlustoimingu protokolliga seotud ametikohustuste täitmata jätmises, on X 5. detsembril 2012 toimunud istungiga seoses väga tõsiselt rikkunud tsiviilkohtumenetluse seadustiku menetlustoimingu protokollimise kohta käivaid sätteid. Kui kohtunik oleks neid sätteid järginud, poleks ilmselt olnud ka praegust distsiplinaarasja.

Tambet Tampuu

Ott Järvesaar

Ants Kull

Ulvi Loonurm

Piret Randmaa